

חוקי הכסף הארצי

רחו כ־220 מיליון ממ"ק מים — 80 מיליון לירות ישראליות

בדיקת הידרולוגיה, שנערכו לפני התחלת הבנייה, הוגבלו פשוט לקביעת כמויות המים שעברו דרך הירקון תוך 13 השנים האחרונות. התקבל מספר ממוצע של 220 מיליון ממ"ק; מספר זה חולק לפי המפתח האידיאולוגי: 150 מיליון ממ"ק יורמו ל-

הנגב, פיזור האוכלוסיה, בטחון המדינה. אחר־כך מתחילים בבניה. לבסוף, כאשר ה' פרשה מגיעה כבר לעשרות מיליוני לירות מושקעות, נבלמת לפתע תנופת היצירה כ' תוצאה מתקלות בלתי צפויות, ורק אז מתחילים לדבר על בדיקת הנתונים המדעיים.

דתי־מומים ודרך הבדיקה של מוחות אלק' טרוניים. רק אחרי כל זה היו מתחילים בביצוע ובהצמחת השיכבה של אידיאולוגיה ופוליטיקה. בישראל עמדה פירמידה זו על הראש. קר' דם כל יש אידיאולוגיה ופוליטיקה: פיתוח

נגב, 50 מיליון לשימוש במקומות אחרים, 20 מיליון ימשיכו לזרום לים. הידע הידרולוגי של תה"ל נוצל ב־100 אחוז. בפרשת הירקון היה המיקרה בולט עוד יותר לעין. כי עוד לפני שמונה שנים, ב' תחילת בניית הקו, הביע אחד המהנדסים את חששותיו, שהפכו אחר־כך לעובדות. אך אז צילצלו חששותיו על התייבשות הירקון והתמלחות הבאות כדימיון גמור באזורי מנהלי תה"ל. נימוקיו של המהנדס לא נתקבלו, במיוחד מפני שנגדו את דעת הסמ' כות העליונה של שמחה בלאס — אשר מ' עולם לא נשא תואר מהנדס — ואהרון וינר, אשר כבר אז ראה עצמו כיוורשו של בלאס. (ג) כדוגמת מוביל־הירדן, לא נמצא גם מי שיוודה בכישלון תוכנית המוביל ירקון־נגב. משך שנים רבות נשאר מוביל־הירקון בלתי מנוצל, כשפעם לפעם, בהזדמנות זו או אחרת, חזרו הבוסים של תה"ל לתוכניות בניית הקו המערבי של המוביל. אלא ש' תוכניות אלה נידחו בכל פעם למועדים מאוחרים יותר.

(ד) בדיוק כמו אחרי כישלון המוביל ירדן־נגב בשבועות האחרונים, כן גם במיק' רה הירקון נילדו חיש מהר תוכניות, ש' תפקידן היחיד היה הצדקת ביובודענק של הון המדינה. תוכנית ההצלחה העיקרית הי' תה העברת מ'ביוב מתל־אביב דרך הצינור. כמובן — התוכנית נולדה טרם שחיברו איוושהי שיטה מתקבלת על הדעת לניקוי מ'ביוב אלה. לרוע המזל — התנגדו משרד הבריאות בתוקף לכל הפיתרונות החלקיים של הבעייה הזו.

★ ★ ★

עוד מיליונים לקבורה

עד שבאה ההצלה. כאילו להשלמת ה' ביוון והאירופיה באה הישועה דווקא ממוביל הירדן. הכישלון הגדול במוביל ה' גדול, חיפה על הכישלון במוביל הקסן יותר.

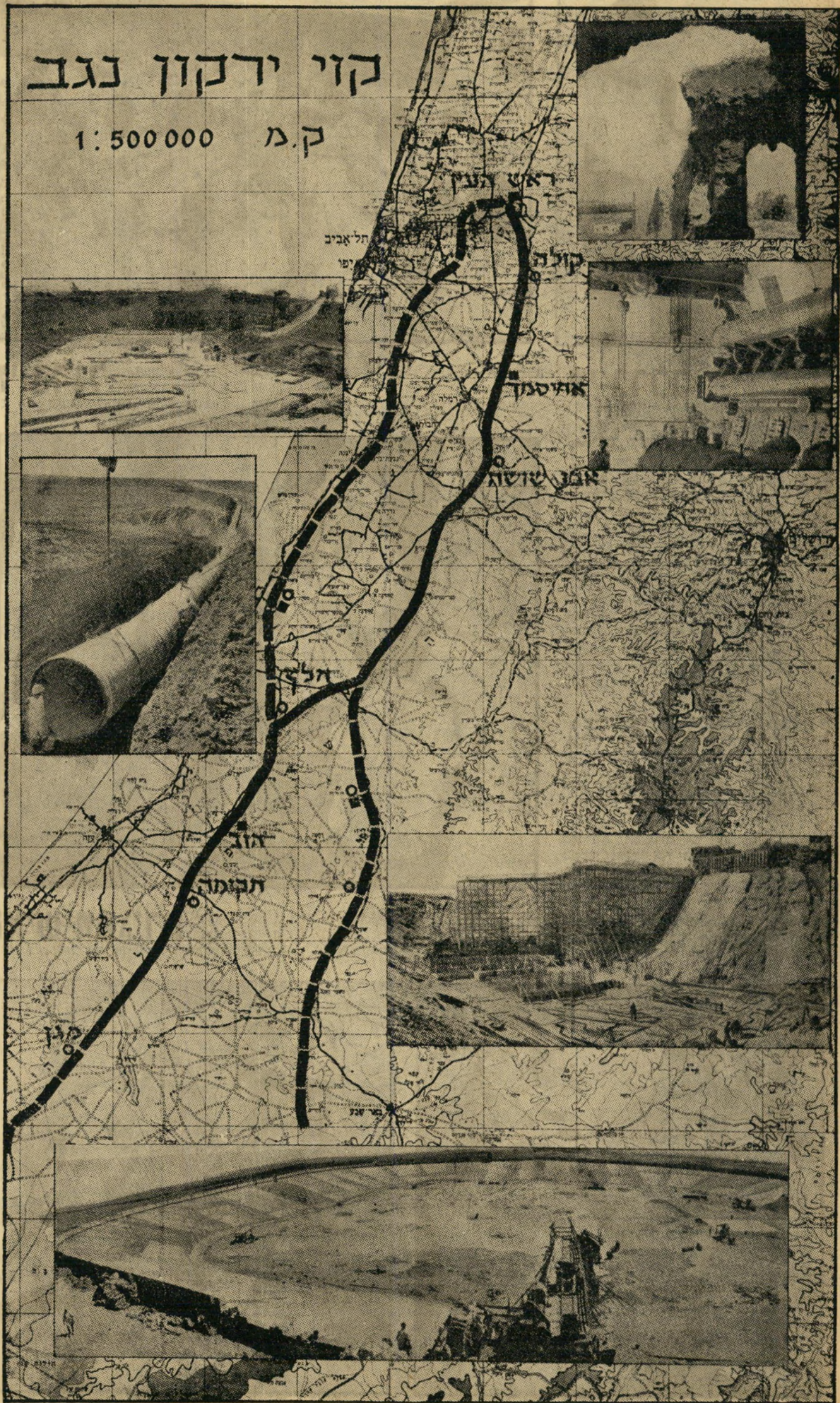
היות ותוכניות ניצול הירדן ירדו כבר מזמן מ־500 מיליון ל־370 מיליון ממ"ק מים בשנה, והיות וקו מוביל־הירדן עומד חצוי ריק, אפשר היה בשקט גמור לחתור על המשך בניית קו כינרת־נגב. נחוץ היה רק להאריך את מוביל הירדן עד לראש־העין, לחברו לקו ירקון־נגב. זאת במיוחד מאחר ובשנים הראשונות צריכים לזרום מהכינרת לא יותר מאשר 170 מיליון ממ"ק בשנה. אף אחד לא השמיע, כמובן, הסבר זה ב' מפורש ובברור. נוצר הרושם כאילו דבר לא נשתנה: מעולם לא היתה תוכנית לבניית קו ירקון־נגב כמוביל נפרד להעברת מי הירקון. תחנות השאיבה דרומה מראש־העין נוצרו מראש רק כדי להזרים את המים ב' צינור שיהווה המשך למוביל־הירדן. כך היה תמיד — אפילו כשטרם התחילו לעבד את תוכניות המוביל־הארצי. לא היה שום כישלון. ולכן לא היה, כמובן, כל אחראים. אבל גרוע מכך הוא שתוכנית ההצלה מביאה עימה סכנה כפולה:

● שוב קמה לתחיה תוכנית בניית הקו המערבי של מוביל־הירקון. התוצאה ה' צפויה: קבירה של 20 עד 30 מיליון לירות נוספות.

● אם באמת יורמו מי־כינרת במוביל, יתערבבו הם — לאחר שיעברו במעיינות ראש־העין — במימי המעטים של הירקון, יחריפו יותר את הפרת איוון המים ה' טבעי במישור החוף. 370 מיליון ממ"ק מים גרועים מהכינרת ימליחו 100 מיליון ממ"ק מים טובים ממעיינות הירקון.

אילו נזקים נוספים יגרמו לחקלאות ול' משק המים — קשה לחזות מראש. מושג' מה אפשר לקבל מדוגמה אחרת. הלקוחה מחלק אחר של המדינה, פרק מתוכנית ה' מים הכללית שהושלם עד סופו — ייבוש החולה.

מדוע הפכו הרזרבות ה' קרקעיות החדשות שיובשו בחולה למקור גרעון לאוצר המדינה? כיצד נכשל אחד ממיבצעי הפיתוח הגדולים שנעשו במדינה? — עז כך יימסר בהמשך סידרה זו.

כך נראתה תוכנית מוביל הירקון־נגב הראשונה, לפי סקר הפעולות ל־1953/55 של תה"ל. הקו השחור מפי' מן את חלק המוביל שהושלם. הקו המרוסק הוא קו צינור המוביל, אשר תוכנן ולא הושלם עד היום.